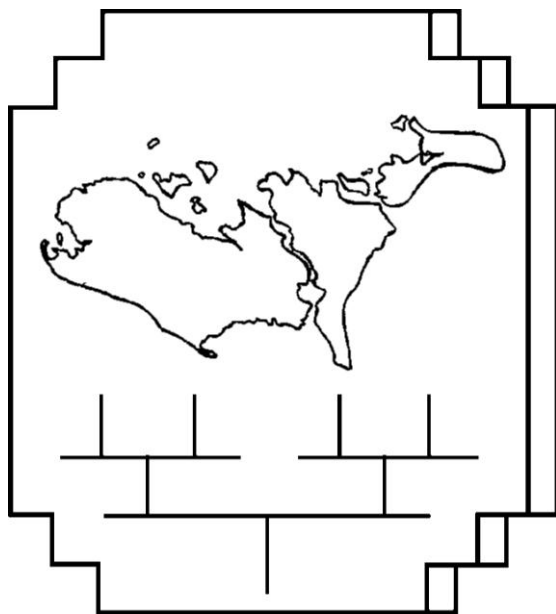

Nyhedsbrev

Juli 2012

Slægtshistorisk Forening Guldborgsund

Velkommen til en ny sæson

Kontingent for 2012:

Personligt medlemskab: 170 kr.

Ægtepar 220 kr. og biblioteker/arkiver 75 kr.

Gæstekort til foredrag 40 kr.

Bestyrelsen:

Inger G. Rasmussen, formand

Ådalen 21, 4850 Stubbekøbing, tlf. 54606393

e-mail: I.Rasmussen@email.dk

Christina Juel, næstformand

Nørre Alslev Birkevej 4, 4840 Nørre Alslev,

tlf. 54434784, e-mail: cju@mail123.dk

Lisbeth Christensen, kasserer

Skovvænget 28, 4862 Guldborg, tlf. 54770196

e-mail: lis.gul2@gmail.com

Hans-Jørgen Olsen, bestyrelsesmedlem

Stubbekøbingvej 58, 4800 Nykøbing F, tlf. 54857557

e-mail: h-jolsen@post.tele.dk

Kate Andersen, bestyrelsesmedlem

Rodemarksvej 7, 4850 Stubbekøbing, tlf. 54444164

e-mail: ka-ro@nypost.dk

Lis Lund, suppl. og sekretær

Skovtoften 9, 4800 Nykøbing F, tlf. 54859585

e-mail: lisdnul@hotmail.com

Tove Boesen, 1. suppl.

Egevænget 13, 4800 Nykøbing F, tlf. 60156528

e-mail: toveogkjeldboesen@hotmail.com

Karen M. Larsen, rev.

Krårup Møllevej 5, 4990 Sakskøbing, tlf. 54779403

e-mail: kmhl@mail.dk

Aase Diemer, rev. suppl.

Strandvænget 6, 4862 Guldborg, tlf. 54770696

e-mail: aasediemer@mail123.dk

Generalforsamling 17. marts 2012

Regnskab

Slægtshistorisk Forening Guldborgsund

Resultatopgørelse 31.12. 2011		Budget 2011	
	Udgift	Indtægt	
Kontingent		11.485	10.000
Gæstekort		960	500
Møder		1.426	400
Tilskud til foredrag		600	
Indtægt i alt		14.471	10.900
Honorar	6.329		3.600
SSF	1.567		1.800
Gebyr	300		300
Porto	1.035		1.600
Kontorhold	394		1.000
Annoncering	800		1.000
Møder	2.080		1.000
Kursus	630		
Hjemmeside	421		
Udgifter i alt	13.556	14.471	10.300
Renter		0	5
Årets resultat		915	

Balance 31.12. 2011			
	Aktiver	Passiver	
Kasse beholdning	170		
DB	23.193		
Nordea	903		
Forudbetalt kontingent		680	
Egenkapital 31.12.10		22.671	
I alt	24.266	23.351	
Årets resultat		915	
Egenkapital 31.12. 2011		24.266	

Revisionspåtegning.

Ovenstående regnskab for 2011 er revideret og fundet i orden.
De likvide midler er afstemt med foreliggende opgørelse.

Sakskøbing, den 21. januar 2012

Karen M. Larsen
Revisor

Formandens beretning

Efter sidste års generalforsamling, som blev afholdt d. 19. marts, afsluttede Slægtshistorisk Forening Guldborgsund sæsonen med en udflugt til LA i København.

Denne udflugt blev den sidste til LA, fordi dette arkiv i mellemtiden er blevet lagt sammen med RA.

Sidste år blev det på generalforsamlingen besluttet at sende bestyrelsens breve pr. mail. Men mailen bliver nok ikke altid læst, så det har været nødvendigt at sende en del rykkere med posten.

Efterårssæsonen begyndte d. 24. september med et praktisk tema, som beskæftiger mange slægtsforskere: Digitalfotografering og billedbehandling.

Den 29. oktober holdt arkivar Jørgen Mikkelsen foredrag om de svenske indvandrere, som vi har mange af i vores region.

I logisk sammenhæng med dette foredrag havde foreningen på initiativ af foreningens næstformand, Christina Juel, et banebrydende samarbejde med Lokalhistorisk Arkiv i Nr. Alslev om svenske aner. Gennem flere måneder var det muligt på arkivet i Nr. Alslev at søge i svenske databaser, som bekendt jo har brugerbetaling. Der var nærmest kø ved arkivet, når det havde åbent, så stor er interessen for de indvandrede svenskere her i landsdelen.

Den 26. november talte Peter Korsgaard fra Kort & Matrikelstyrelsen om ”Kort som kilde”. Derefter var der 2 timers julehygge med hjemmebagt og spil.

Januarmødet blev ikke som planlagt ”Slægtsforskning i Sønderjylland”, men Ulrich Alster Klugs foredrag om lægdsruller.

Programændringen skyldtes problemer i Alster Klugs kalender, men vi er jo fleksible og skubbede foredraget om slægtsforskningen i Sønderjylland til d. 18. februar. Alligevel er en programændring ikke anbefalelsesværdig.

Efter foredraget d. 18. februar om slægtsforskning i Sønderjylland, fortalte 3 af foreningens medlemmer om deres færdige arbejder. Det var Birgitte Nielsen, Lis Lund og Arne Skaft Jensen.

Deltagerantallet ved de forskellige foredrag er: 26 i september, 32 i oktober, 37 i november, 38 i januar og 18 i februar. Det giver et gennemsnitligt deltagerantal på 30,2, hvad vi selv synes er ganske flot. Andre tiltag i foreningen er 2 værkstedsmøder: et skrivværksted for foreningens medlemmer og et gotiskværksted for medlemmer og gæster, der gerne vil være selvhjulpne.

Og sidst, men ikke mindst har foreningen nu en hjemmeside. Det er dejligt, at der nu kan henvises til den, for den bliver løbende opdate-

ret. Hjemmesidens navn er helt det samme som foreningens, nemlig www.slaegtshistoriskforeningguldborgsund.dk, et navn man ikke glemmer igen.

Foreningens egen database "Hvem forsker hvad" vokser stille og roligt. Næsten halvdelen af medlemmerne har givet oplysning om, hvor de forsker, men det ville være dejligt, om endnu flere var med. Jeg hjælper gerne med at udfylde skemaet.

Maribo amt er selvfølgelig det amt, hvor der er flest her fra foreningen, der forsker. I Majbølle forsker fx 7 medlemmer, og Toreby og Brarup har hver 6 forskere.

Det har været et godt år for Slægtshistorisk Forening Guldborgsund. Bestyrelsen har ikke ligget på den lade side.

Vi har det endnu ikke sådan som i slægtsforskerforeningen i Ålborg, hvor medlemmerne må skynde sig til møderne for overhovedet at få en siddeplads.

17. marts 2012 holdt Berit Christensen, Vordingborg Borgcenter, i forbindelse med foreningens generalforsamling et meget interessant foredrag om privatejede kirker.

Mange kirker blev solgt til private, da kongen satte Ryttergods til salg i det 18. århundrede. Nogle kirker forblev privatejede i mange år, som f. eks. de to kirker på Sydsjælland, Kastrup og Beldringe, til hhv. 1960 og 1972.

14. april 2012 gik foreningens forårsudflugt til Stubbekøbing Lokalarkiv. Arkivleder Karin Suhr Rasmussen fortalte om arkivet og gav eksempler på, hvad en slægtsforsker kan finde på et lokalarkiv. Derefter nød deltagerne kaffen med hjemmebagt i bibliotekets dejlige mødelokale med udsigt over Grønsund, mens slægtsforskernesnakken gik. Et hyggeligt møde med 17 deltagere.

22. maj 2012 afholdt foreningen et ekstra møde, som undtagelsesvis fandt sted om aftenen.

Temaet var, hvordan man kan finde oplysninger om en anes liv, som der ikke findes meget om i de gængse kilder.

Med udgangspunkt i en landbokvinde, som levede i første halvdel af 1800-tallet, fortalte Inger Rasmussen, hvordan dåb, konfirmation og begravelse gik for sig. Desuden fortaltes der om egnsdragter, dialekter, afstande til naboer og kirke og meget andet.

Inger Rasmussen fortæller

Mødet var trods det fineste sommervejr velbesøgt med 29 deltagere.

Medlemmernes indlæg: af Lisbeth Christensen

Guldborg færgested

Guldborg var i gammel tid en vigtig station på en af de mest trafikerede udenlandsruter, nemlig Gåbense – Guldborg – Sakskøbing – Rødby – Dragsminde - Heiligenhafen.

Færgegården i Guldborg på Falster var hovedsæde for det kongelig privilegerede færgeri over Guldborgsund, og overfarten til Lolland blev nævnt første gang i skriftlige kilder i 1569. Sejladsen fra Falster til Lolland var en sejlads fra Guldborg til Soesmarke, som var en landsby med 12 gårde, i Majbølle sogn.

Kronens ejerskab og systemet med færgemænd ophørte i 1766. Her solgtes Guldborg Færgegård med tilhørende færgeret og krohold til vennerne Hans Tersling og Peder Thestrup samtidig med, at de overtog godset Stadager, som blev omdøbt til Vennerslund. Godset ansatte færgeforpagtere til at forestå færgetrafikken. Den sidste færgeforpagter under kronen var Christian Lemming.

Færgegården var beliggende ca. 500 m. nord for den nuværende bro på den østlige side af vejen.

I færgegården havde de rejsende mulighed for at få noget at spise og overnatte, ligesom hestene blev sat ind i en rejsestald. Vedligeholdelsen af færgegården var midt i 1800-tallet ikke særlig god. Natten mellem den 26. og 27. december blæste en del af taget på stuehuset væk, ligesom hele ladebygningen væltede. Til erstatning blev der bygget en ny færgegård beliggende lige overfor den nuværende bro. Anløbsstedet lå på den modsatte side af vejen overfor den gamle færgegård. Her var også et hus, hvor der var bolig til tre familier. Her boede færgekarlene. Huset blev kaldt Trekroner.

Rejsende, der benyttede færgeoverfarten ved Guldborg kom både nordfra og sydfra. Derfor var der også behov for et herberg på Lollandssiden, hvor rejsende i dårligt vejr kunne få husly, til de kunne færge over. Der lå et mindre færgelund, hvor Ellen Cathrine Ludvigsdatter den 5. marts 1737 havde fået kongelig bevilling til at drive kro. Hun var datter af Inger Marie Meyer og Christian Ludvig fra Færgelunden på Falster.

Hun var gift 2 gange med færgemænd, først Peder Kleinholt, som døde i 1735 og siden Corfitz Reimer, der døde kort før sin kone i 1740.

Der blev holdt liv i den lille kro, måske havde færgemand Christian Sørensen Lemming fået bevillingen; i hvert fald betalte han den årlige afgift på 2 rigsdaler til den kongelige kasse. Imidlertid besværer han sig i 1747 til Amtsforvalter Peter Larsen Skibbye ved Stubbekøbing Distrikt over fortsat at skulle betale, da han mener, at huset er solgt til Mons. Abraham Lehn. I svaret får han at vide, at han bare skal betale afgiften og derefter inddrive samme hos Mons. Abraham Lehn og føre den som indtægt i sit eget regnskab

Den 14. marts 1747 fik Abraham Lehn kongelig bevilling til at drive kro og værtshus, samt brygge øl og brændevin til kroens fornødenhed imod at betale årlig afgift 2 rigsdaler. Ligeledes måtte han befordre rejsende til Sakskøbing for en billig betaling. Han skal sørge for at holde stedet i forsvarlig stand, samt rette sig efter gældende forordninger, så kroen ikke bliver et sted, hvor bonden sidder og fylder sig samtidig med, at han spilder tiden. Ved sin død i 1757 overgik denne tilladelse til hans søn, Poul Abraham Lehn, dog med det forbehold, at denne skulle betale endnu en afgift, før han måtte brænde brændevin

Der findes flere beretninger om livet i færgelundene, bl.a. skriver A. Green-Andersen om Færgelunden på Falster i midten af 1800-tallet:

”Kom der Skib for at lade Korn, og Bønderne mødte frem med deres Korn, 5-6 Tønder på hver Vogn, blev der Liv ved Færgelundet og i Krostuen. Der blev snakket, røget Tobak og givet Omgange – almindeligvis en Snaps og et Krus Øl. Værten gik rundt og skænkede Snaps i et Glas af Klukflasken. Han drak selv den første, og Gæsterne fik hver én af det samme Glas. Lige efter Snapsen fulgte Ølkruket. Blev Omgangene for mange, kunde det hælde, at der var nogle af de forsigtige, der beholdt Snapsen i Munden og spyttede den ud i Ølkruset, når det passerede forbi. Det kunde på den Maade til sidst blive en stram Drik Øl.

Gæsterne sad ikke alle ved det samme Bord; nej, hver by tog Plads for sig, og det kunde f. Eks. aldrig falde en Mand fra Alstrup ind at

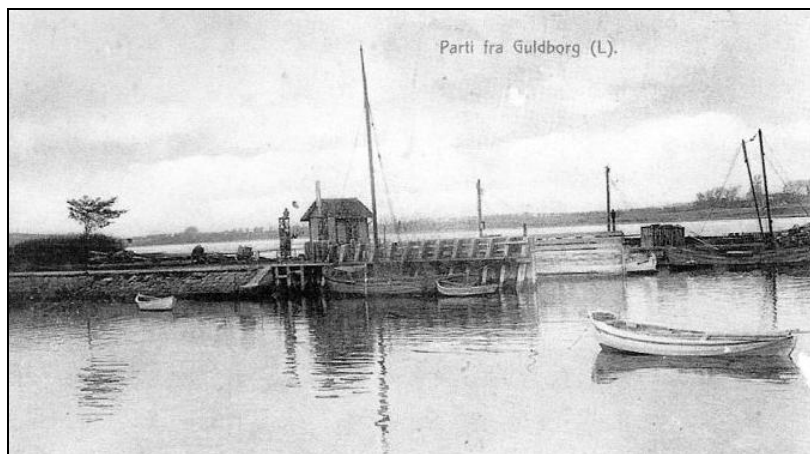
sætte sig ved siden af Mændene fra Sundby og Brarup. Derimod gik Snakken godt fra Bord til Bord.

Før Opbruddet blev de store Træpiber stoppet forsvarligt endnu en gang af Værtens Tønde.”

Sejladsen foregik først med robåd, som kunne slæbe en pram med plads til et hesteforspændt køretøj. Ved gunstig vindretning hejste man tillige et sejl for at spare færgekarlens armkræfter.

I begyndelsen af 1800-tallet var der 3 færges: 1 stor til køretøjer, 1 mellem, der kunne rumme 20 tdr. korn og endelig 1 båd til enkeltpersoner.

I 1867 kom der en trækfærge, som blev trukket over af færgekarlene ved hjælp af et spil og udspændte tove. Den forliste i 1880, da en kraftig storm og højvande sprængte dens fortøjninger, så den drev bort og sank. En ny trækfærge blev anskaffet året efter.

Færgelejet, Guldborg L. ca. 1915

En forårsdag i april 1904 blev den gamle trækfærge halet i land på Lolland siden i Guldborg. En ny motorfærge med navnet ”Guldborg” blev af amtet indsat for at bestride den stigende trafik mellem Guldborg F. og Guldborg L. Sejliden blev dermed nedsat til 4 minutter. Færgen, der havde plads til 2 hestekøretøjer og en del cyklister, klarede overfarten i alt slags vejr, dog måtte sejladsen indstilles i strenge isvintre.

Færgen sejlede frem til 1934, hvor Guldborgbroen blev indviet.

Kilder:

Historiske beretninger nr. 3, Støvmiderne, Sakskøbing 2009

Historiske beretninger nr. 5, Støvmiderne, Sakskøbing 2011

Forslag til Litteratur:

Kresten Andresen: Krestens breve og dagbøger.

En dansker på Vestfronten i 1. verdenskrig.

Anmelderen skrev bl.a.: Med ”Krestens breve og dagbøger” får vi en meget sen posthum mulighed for at følge levende og relativt ucensureret med i krigens beskide, rodede og forvirrende hverdag – vel at mærke 1. verdenskrigs hverdag ved fronten og bag den.

Knud Simonesen: Brunkul. Børster og baroner.

En dokumentarisk roman om Danmark i 1940'erne.

Anmelderen skrev: Muntret underholdende og oplysende roman om brunkulslejerne ved Herning, der fyrede Danmark op under besættelsen.

Palle Ove Christiansen: De forsvundne - Hedens sidste fortællere. Gads Forlag.

Forfatteren skriver i slutningen af pragtværket om rekonstruktionen af Evald Tang Kristensens fodrejse for at indsamle sagn og eventyr fra almuen i Midt/Vestjylland i 1873: ”Hvis fagfolk skal have nogen berettigelse, må vi turde stå ved, at mere nærende kost også giver styrke til fx at kaste sig over det, man ikke vidste, man ville vide.” Vi vidste faktisk ikke, at vi gerne ville vide noget om denne historie fra det, som også dengang var Udkantsdanmark, men Palle Ove Christiansen fanger os ind i sin beretning, der bliver mere spændende end de indsamlede eventyr, netop fordi forfatteren bibringer så megen ekstra viden. Oveni den velskrevne tekst skal desuden lægges flotte samtidige fotografier og Henrik Saxgrens nutidige fotografier af de omtalte steder.

Anne Marie Storm: Lille du –

En fortælling om Johanne fra Horne Land.

Poul Ulrich Jensen: "Læseren bliver præsenteret for et spændende persongalleri, hverdag og fest på landet for 100 år siden, højskoleophold og behandling af sindssyge - og ikke mindst stærke kvinder som Johanne og hendes tante.

"Lille Du" er slægtshistorie, når den er bedst."

Hans Edvard Nørregård-Nielsen & Kirsten Klein:

Limfjorden I – II - Stemmer og steder.

Vigand Rasmussen: "Dette pragtværk kan til forskel fra en tømt æske fyldte chokolader nydes igen og igen, og hver gang vil man opdage nye sider, som man måske ikke lige fik fat på ved første læsning, da film, billeder og tekst er et overflødhedshorn af kulturhistorie."

"**Ordbog for slægtsforskere**" er endelig udkommet igen, denne gang i en ny, lettere revideret og forøget udgave. De mange latinske ord har fået deres eget afsnit, og det samme er sket for de mange tidsudtryk samt lægdsrulleforkortelserne, så bogen skulle nu være mere overskuelig. Bogen er forøget en del i forhold til tidligere udgaver og har nu ca. 10.000 opslagsord, er på 147 sider og indbundet. Prisen er 178,- kr. men dersom et køb sker gennem en slægtshistorisk forening, gives der 20 % rabat (min. køb 10 stk.).

Interesserede medlemmer kan henvende sig til kassereren

Nyt fra Arkiverne:

Nu kan du også finde tingbogsoplysninger på Arkivalieronline

Vi er netop begyndt at lægge tingbogsoplysninger fra hele landet på Arkivalieronline.

Det materiale, der lægges ud, er scanninger af de tingbøger som anvendtes i perioden 1927 til 1990'erne. Tidligere var det kun muligt, at se disse tingbogsoplysninger ved henvendelse til det lokale tinglysningskontor.

Vi forventer at have lagt tingbogsoplysninger fra alle retskredse på Arkivalieronline ved udgangen af april.

Du kan læse mere om tingbogsoplysninger på [Arkivalieronline](#)

En succeshistorie om kollektiv trafik

Endnu en historie er kommet til i serien "Nyt i arkivet". Serien handler om arkivalier der kan belyse vigtige begivenheder og danskernes liv gennem tiderne.

[Læs historien om den kollektive trafik, klippekort og Hovedstadsrådet](#)

Flere sydslesvigske kirkebøger

Bestanden af mikrokort med sydslesvigske kirkebøger ældre end 1876 er blevet udvidet med kirkekredsene Rendsburg og Echernförde.

Mikrokortene skal bestilles på en bestillingsseddel, som udleveres i vejledningsskranken. Der gælder særlige regler for benyttelse af de sydslesvigske kirkebøger.

[Her kan du læse mere om de sydslesvigske kirkebøger og reglerne for benyttelse.](#)

En bøn til medlemmerne

Det vil være rigtig dejligt, at få lidt flere indlæg til nyhedsbrevet fra medlemmerne om jeres forskning.

Kontakt mig pr mail: vita_thomsen@mail.dk

God Sommer!

Efterårssæson 2012.

29. sept. Michael Dupont: Pasprotokoller

En spændende kilde i slægtsforskningen er de såkaldte pasprotokoller, der er en relativ ukendt og derfor ubenyttet kilde. De er bevaret fra størstedelen af det 19. århundrede, hvor man skulle bruge pas på indlandsrejser, og via pasprotokollerne kan man følge en persons rejsefærd.

27. okt. Jørgen Green: Krigene 1848 og 1864

Cand. jur. Jørgen Green er forfatter til bøgerne "Slægtsforskerens ABC" og "Slægtsforskning i Lægdsruller, Søruller og Søværnets Arkiver". Jørgen Green har hjemmesiden: Grifo.dk

Gotisk værkstedsmøder

Der arbejdes på at knække koden til gotisk skrift, så deltagerne bliver selvhjulpne.

Mødedatoer: 22. aug. - 2. okt. – 25. okt. – 21. nov.
Kl. 16.30-18.00 på Kulturforsyningen, Nyk. F.

24. nov. Stadsarkivar Christian Frederiksen

Nykøbing F. har fået et Stadsarkiv.

Vi får besøg af lederen, stadsarkivar Christian Frederiksen, som vil fortælle, hvad vi som slægtsforskere kan finde i dette arkiv. Han vil ligeledes orientere om arkivering af offentlige myndigheders digitale kulturarv.

Efter foredraget hygger vi os med kaffe og julekager.

Tilmelding nødvendig. 25 kr. pro pers.

Tid og sted

NB! Nyt sted!

Foredragene holdes, hvis ikke andet er anført, kl. 13 på Kulturforsyningen, Voldgade 1, 4800 Nykøbing F.

Gæstekort til foredrag 40 kr.

Foreningens hjemmeside.

<http://slaegtshistoriskforeningguldborgsund.dk>